Konferencja oświatowa Macierzy Szkolnej: „Nie protestujemy przeciwko czemuś lub komuś”

wilno.tvp.pl/93397897/konferencja-oswiatowa-macierzy-szkolnej-nie-protestujemy-przeciwko-czemus-lub-komus

Telewizja Polska S.A May 24, 2026

24.05.2026, 06:00

Macierz Szkolna” w Domu Kultury Polskiej w Wilnie zorganizowała konferencję roboczą pt. „Edukacja polska na Litwie wobec kolejnych wyzwań”. Fot. Marian Paluszkiewicz

Na zwołanej przez „Macierz Szkolną” konferencji została podjęta uchwała dotycząca szkół polskich na Litwie, która ma być skierowana do władz Litwy i Polski. „To jest nasze stanowisko dotyczące tego, czego oczekujemy od władz Litwy” – mówi Krystyna Dzierżyńska.

Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna” zorganizowało w Domu Kultury Polskiej w Wilnie konferencję roboczą pt. „Edukacja polska na Litwie wobec kolejnych wyzwań”. „Chcemy ustalić naszą pozycję odnośnie kompletowania klas, przygotowania nauczycieli z języka litewskiego, przyszykowania podręczników do nauki języka litewskiego. Ciągle się nam mówi, że nie chcemy uczyć się języka litewskiego. To nie jest zgodne z prawdą. Chcemy się uczyć, ale ciągle zabiegamy o to, aby te dodatkowe godziny nie były dodawane mechanicznie. Tylko chodzi o to, aby były przygotowane odpowiednie materiały. Tak by nauczyciel lituanista nie musiał korzystać z kserowanych kartkówek dla uczniów” – opowiedziała dziennikarzom o celu konferencji Krystyna Dzierżyńska, prezes „Macierzy Szkolnej”.

Podczas wydarzenia przyjęto uchwałę, w której podkreślono, że konferencja skupiła się na systemowych, prawnych i strukturalnych problemach polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie. Fot. Marian Paluszkiewicz

Skala wsparcia

Na konferencji byli obecni **przedstawiciele Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego**. „Jest mi bardzo miło, że mogę być tu z państwem i przysłuchiwać się obecnym obradom i że możemy posłuchać głosu polskiego środowiska edukacyjnego na Litwie bezpośrednio od państwa. Jest to środowisko wyjątkowe. Szczególnie, jeśli chodzi o skalę, o czym świadczy liczba

osób obecnych na sali. Świadczy o tym też skala wsparcia, jakie przekazuje instytut na potrzeby polskiej edukacji na Litwie. Jest to blisko 6 mln złotych w ubiegłym roku” – witając zebranych powiedziała Izabela Siekierska-Rosiak, Kierownik Departamentu Strategii i Współpracy Międzynarodowej Instytutu. Wykład inauguracyjny wygłosił ekspert z Instytutu Rozwoju Języka Polskiego prof. dr hab. Przemysław Gębal.

Przyjęcie uchwały

Konferencja robocza „Macierzy Szkolnej” przyjęła uchwałę, w której podkreślono, że **konferencja przede wszystkim skupiła się na systemowych, prawnych i strukturalnych problemach polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie**. Autorzy uchwały podkreślili, że problemy przede wszystkim są spowodowane „kolejnymi etapami reform edukacyjnych i forsowaniem wprowadzania zmian w szkołach mniejszości narodowych na Litwie”.

W dokumencie stwierdza się, że „ratyfikowane przez Republikę Litewską dokumenty międzynarodowe – w szczególności art. 12-14 Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych oraz art. 14 Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy – gwarantują mniejszościom narodowym prawo do zachowania tożsamości narodowej, nauki języka ojczystego oraz pobierania nauki w tym języku, a nowe akta prawne nie mogą pogarszać nabytych praw mniejszości narodowych”.

„Konferencja podkreśla, że **szkoła polska na Litwie stanowi wartość dla całego Państwa Litewskiego** jako przykład edukacji wielojęzycznej, międzykulturowej i obywatelskiej, a szkolnictwo mniejszości narodowych nie stanowi zagrożenia dla integracji państwowej, lecz wzmacnia więź obywatelską z Państwem Litewskim” – czytamy w dokumencie.

Wykład inauguracyjny wygłosił ekspert z Instytutu Rozwoju Języka Polskiego prof. dr hab. Przemysław Gębal. Fot. Marian Paluszkiewicz

Język fundamentem

W uchwale m.in. podkreślono, że **„Macierz Szkolna" opowiada się za zachowaniem tradycyjnej polskiej szkoły, apeluje o stworzenie trwałego mechanizmu ochrony szkolnictwa i podkreśla**, że „Język polski jest fundamentem tożsamości narodowej polskiej społeczności na Litwie". „Konferencja wyraża przekonanie, że dalszy rozwój edukacji polskiej na Litwie będzie istotnym wkładem w budowanie nowoczesnego, otwartego i spójnego społecznie Państwa Litewskiego, opartego na wzajemnym szacunku, dialogu i poszanowaniu różnorodności kulturowej" – podają autorzy w części końcowej.

Została poruszona też kwestia tzw. optymalizacji sieci szkół. „Zaznacza, że optymalizacja sieci szkół nie może być prowadzona ze szkodą dla dziecka, wbrew założeniom o powszechnej dostępności do nauki. Przy kompletowaniu klas 1-10 w szkołach działających w miejscowościach, gdzie obok siebie funkcjonują szkoły litewskie i mniejszości narodowych ustalany wymóg posiadania liczby uczniów powinien uwzględniać specyfikę szkoły mniejszości narodowej. W szczególności ocena efektywności sieci szkół nie powinna opierać się wyłącznie na jednolitych kryteriach ilościowych, lecz uwzględniać realne uwarunkowania demograficzne i językowe" – podkreślono w uchwale.

Podręczniki i programy

Krystyna Dzierżyńska podkreśliła, że uchwała jest wyrazem stanowiska społeczności nauczycielskiej szkół polskich na Litwie. – Chodzi przede wszystkim o to, czego my chcemy. Równolegle zwracając uwagę, na to, co nam się nie podoba – mówi prezes Macierzy Szkolnej. **Uchwała ma być wręczona władzom Litwy oraz skierowana do władz Rzeczypospolitej Polskiej.**

– Być może nawet do instytucji Unii Europejskiej. Chciałabym podkreślić, że nie protestujemy przeciwko czemuś lub komuś. Po prostu wypowiadamy swoje zdanie na temat tego, czego oczekujemy. Oczekujemy tego, aby nie było nagłych zmian, które nie były przekonsultowane z naszą społecznością. Na przykład, ktoś zadecydował, że ma być większa liczba godzin nauczania języka litewskiego, ale nie towarzyszą temu jakiekolwiek działania. Przecież od wielu lat prosimy, żeby były podręczniki, nauczyciele, programy nauczania do języka litewskiego – dodaje Dzierżyńska.

źródło: Źródło: TVP Wilno/Antoni Radczenko Fot. Marian Paluszkiewicz

Więcej na ten temat

Rektor Uniwersytetu Wileńskiego zagranicznym członkiem Polskiej Akademii Umiejętności
Rektor Uniwersytetu Wileńskiego Rimvydas Petrauskas został powołany na zagranicznego członka Polskiej Akademii Umiejętności (PAU).

Nauka i zdrowie

Wirusowe zapalenie wątroby – cichy wróg. Historia Živilė pokazuje, dlaczego warto się badać

Przez wiele lat nie wiedziała, że jest zakażona. Wirusowe zapalenie wątroby typu C wykryto u niej dopiero po kilkudziesięciu latach – najprawdopodobniej było skutkiem transfuzji krwi wykonanych w dzieciństwie podczas leczenia onkologicznego. Historia Živilė pokazuje, że choroba może przez długi czas rozwijać się bez żadnych objawów. Z okazji Światowego Dnia Wirusowego Zapalenia Wątroby Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego przy Ministerstwie Ochrony Zdrowia Litwy (NVSC) przypomina, czym są wirusowe zapalenia wątroby, jak dochodzi do zakażenia i dlaczego tak ważna jest profilaktyka oraz wczesna diagnostyka.

Nauka i zdrowie

Międzynarodowy Kongres Etnoligwistyczny w Wilnie. "Wilno jest do tego wręcz idealnym miejscem"

W dniach 22-25 września 2027 roku Wilno stanie się miejscem, do którego z całego świata napłyną badaczki i badacze, którzy w swojej pracy analizują kwestie języka i jego wagi w życiu człowieka. Konferencja odbędzie się na Uniwersytecie Wileńskim, będzie odbywała się w językach słowiańskich, litewskim i angielskim. Ruszył już natomiast nabór tematów i abstraktów na przemówienia, który potrwa do końca grudnia. O szczegółach Kongresu rozmawiamy z prof. dr Krystyną Rutkowską z Centrum Polonistycznego Uniwersytetu Wileńskiego.

Nauka i zdrowie

Centrum Onkologii, NVI i farmacja chcą rozwijać nowoczesną opiekę onkologiczną

Narodowe Centrum Raka (NVC), Narodowy Instytut Raka (NVI) oraz Stowarzyszenie Innowacyjnego Przemysłu Farmaceutycznego (IFPA) podpisały deklarację współpracy, w której zobowiązują się wspólnie dążyć do bardziej zaawansowanej opieki onkologicznej na Litwie, poinformowało w czwartek NVC.

Nauka i zdrowie